

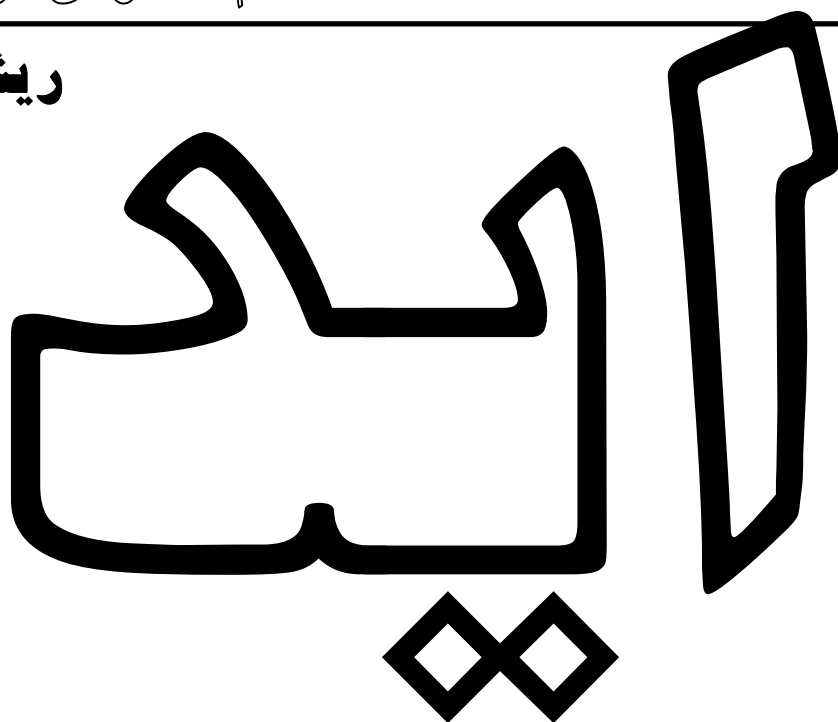

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۲۶

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۲۶، «اید» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «اید» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «اید» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۲۶
ریشه	اید
تعداد تکرار	۱۱
تعداد مشتقات	۱۰
تعداد ریشه مرتبط	۱۲۸

فهرست مشتقات

۱. أَيْدِكَ (۱)	۲. أَيْدَهُ (۱)	۳. أَيْدُهُ (۱)	۴. أَيْدَهُمْ (۱)	۵. أَيْدُكَ (۱)	۶. أَيْدَانَهُ (۲)	۷. الْأَيْدِ (۱)	۸. يَأْيِدُ (۱)	۹. فَأَيْدَانَا (۱)	۱۰. يُؤْيِدُ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۱)	۲. اتى (۳)	۳. اخر (۲)	۴. اخو (۱)	۵. اذن (۴)	۶. ارض (۱)	۷. اسرائیل (۲)	۸. الله (۲۱)	۹. اله (۲۱)	۱۰. امن (۷)	۱۱. انجیل (۱)	۱۲. انس (۲)	۱۳. انن (۵)	۱۴. اوب (۱)	۱۵. اول (۲)	۱۶. اولی (۱)	۱۷. اوی (۲)	۱۸. ائی (۱)	۱۹. ابي (۲)	۲۰. برء (۱)	۲۱. برص (۱)	۲۲. بصر (۱)	۲۳. بعد (۳)	۲۴. بعض (۳)	۲۵. بنو (۷)	۲۶. بنی (۱)																																																																												
۲۷. بين (۵)	۲۸. تحت (۱)	۲۹. توراة (۱)	۳۰. ثنى (۲)	۳۱. جرى (۱)	۳۲. جعل (۱)	۳۳. جند (۱)	۳۴. جنن (۱)	۳۵. جىء (۳)	۳۶. حدد (۱)	۳۷. حزب (۲)	۳۸. حزن (۱)	۳۹. حسب (۱)	۴۰. حكم (۲)	۴۱. حواريون (۲)	۴۲. خددع (۱)	۴۳. خرج (۲)	۴۴. خطف (۱)	۴۵. خلد (۱)	۴۶. خلف (۱)	۴۷. خلق (۱)	۴۸. خوف (۱)	۴۹. داود (۱)	۵۰. دخل (۱)	۵۱. درج (۱)	۵۲. ذكر (۳)	۵۳. رزق (۱)	۵۴. رسل (۴)	۵۵. رضو (۲)	۵۶. رفع (۱)	۵۷. روح (۴)	۵۸. رود (۲)	۵۹. رؤى (۳)	۶۰. سبل (۱)	۶۱. سحر (۱)	۶۲. سفل (۱)	۶۳. سكن (۱)	۶۴. سمو (۱)	۶۵. شكر (۱)	۶۶. شىء (۳)	۶۷. صبح (۱)	۶۸. صبر (۱)	۶۹. صحب (۱)	۷۰. ضعف (۱)	۷۱. طوف (۲)	۷۲. طيب (۱)	۷۳. طير (۲)	۷۴. طين (۱)	۷۵. ظهر (۱)	۷۶. عبد (۱)	۷۷. عبر (۱)	۷۸. عدو (۱)	۷۹. عزز (۱)	۸۰. عشر (۱)	۸۱. علم (۱)	۸۲. علو (۱)	۸۳. عيسى (۴)	۸۴. عين (۱)	۸۵. غور (۱)	۸۶. فرق (۲)	۸۷. فضل (۱)	۸۸. فعل (۱)	۸۹. فلح (۱)	۹۰. فئى (۲)	۹۱. قتل (۴)	۹۲. قدس (۳)	۹۳. قفو (۱)	۹۴. قلب (۱)	۹۵. قلل (۱)	۹۶. قول (۶)	۹۷. قوم (۱)	۹۸. كبر (۱)	۹۹. كتب (۳)	۱۰۰. كذب (۱)	۱۰۱. كفر (۶)	۱۰۲. كفف (۱)	۱۰۳. كلل (۱)	۱۰۴. كلم (۴)	۱۰۵. كمه (۱)	۱۰۶. كهل (۱)	۱۰۷. كون (۴)	۱۰۸. لعل (۱)	۱۰۹. لقى (۱)	۱۱۰. مثل (۱)	۱۱۱. مريم (۴)	۱۱۲. مهد (۱)	۱۱۳. موت (۱)	۱۱۴. موسى (۱)	۱۱۵. نزل (۱)	۱۱۶. نصر (۸)	۱۱۷. نعم (۱)	۱۱۸. نفخ (۱)	۱۱۹. نفس (۱)	۱۲۰. نهر (۱)	۱۲۱. هوى (۱)	۱۲۲. هىء (۱)	۱۲۳. وجد (۱)	۱۲۴. ودد (۱)	۱۲۵. وسع (۱)	۱۲۶. ولد (۱)	۱۲۷. وله (۲۱)	۱۲۸. يوم (۱)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۸۷} وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ
۲. {البقرة - ۲۵۳} تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ
۳. {آل عمران - ۱۳} قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِتْنَتَيْنِ الَّتِي تَقَاتَلْتُمَا فِيهَا فِتْنَةً فَتَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأَى الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَأُولِي الْأَبْصَارِ
۴. {المائدة - ۱۱} إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى وَالِدَتِكَ إِذْ أَبَدْنَاكَ إِذْ أَبَدْنَاكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْنَاكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخَلَّقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِ فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِ وَإِذْ نُخْرِجُ الْمُوتَى بِإِذْنِ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ
۵. {الأنفال - ۲۶} وَادْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصَرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّلِيَّاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
۶. {الأنفال - ۶۲} وَإِنْ يَرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصَرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ
۷. {التوبة - ۴۰} إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
۸. {ص - ۱۷} اصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ
۹. {الناريات - ۴۷} وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ
۱۰. {المجادلة - ۲۲} لَا تَحِدْ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
۱۱. {الصف - ۱۴} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ قَامَتَتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ